

ХІМІЯ 5 КЛАС. ЧИ ЦЕ МОЖЛИВО?..

Наталія Заціха, вчителька хімії

КЗ ЛОР “Львівська загальноосвітня санаторна школа №1
I-III ступенів імені Б.-І. Антоновича”

Ні для кого не таємниця, що хімія є одним з найскладніших шкільних предметів. Зараз, на жаль, спостерігаємо зниження інтересу до вивчення природничих предметів і хімії зокрема. До цього призводить цілий ряд об’єктивних та суб’єктивних факторів – недостатнє фінансування освітнього процесу, недосконалість традиційного педагогічного підходу тощо. Рішення цієї непростой проблеми кожен педагог мусить шукати самотужки.

Наша санаторна школа, в рамках реформатування в науковий ліцей, запровадила, як педагогічний експеримент, знайомство з хімією у 5 класі. Для цього було розроблено спеціальну програму “Кроки до хімії” на основі Державного стандарту базової середньої освіти та адаптовану до рівня знань учнів 5 класу. В основу роботи з учнями покладено дослідницьку діяльність, бо “ніщо не має такої сили розширити розум, як здатність систематично і посправжньому досліджувати все” (Марк Аврелій).

Програма поділена на три частини: “Вчимося експериментувати”, “Вчимося моделювати”, “Вчимося досліджувати речовини”. Тобто перша частина присвячена набуттю умінь найпростіших лабораторних операцій і завершувалась вирощуванням кристалів з розчинів. Друга частина покликана знайомити учнів з хімічними елементами, їхніми назвами, розташуванням в періодичній системі, будовою атома. Ця частина курсу опирається виключно на моделювання з підручних матеріалів (картонні кружки, дротини, пластилін) атомів елементів перших двох періодів; пошуку цікавої інформації про назви елементів; історії їх відкриття. При цьому запам’ятовування учнями непростой важливої інформації відбувається легко і невимушено, граючись. Заключна частина курсу розкриває таємниці будови речовин, з якими маємо справу у повсякденному житті, починаючи від газів – кисень, азот, вуглекислий газ і до таких складних молекул, як оцтова кислота, глюкоза тощо. Робота включає пошук інформації про ці речовини, моделювання молекул за схемою, з урахуванням валентностей, обчислення відносної молекулярної маси, а також деякі досліді (практичні та віртуальні) з цими речовинами.

Ще одною особливістю курсу є те, що ми працюємо без домашніх завдань, та це зовсім не пливає на рівень засвоєності навчального матеріалу. За спостереженнями й результатами навчання п’ятикласників можна стверджувати, що в учнів не знизився інтерес до вивчення хімії. У них нема втомленості від інформації, бо матеріал подається необтяжливо, без необхідності заучування і зазубрювання, з основним акцентом на дослідницьку діяльність, розширюючи кругозір з точки зору і хімічних знань, і географії, літератури, історії, ненав’язливо ламаючи штучні міжпредметні бар’єри.